

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, https://www.finarbitr.cz

Navrhovatel

Instituce 1

TGI Money a.s.
IČO 268 78 321
Vítkovická 3083/1
Moravská Ostrava
702 00 Ostrava

Instituce 2

Inkasní evropská společnost s.r.o.
IČO 291 95 152
Kubelíkova 1224/42
Žižkov
130 00 Praha 3

Zástupce

Zástupce

JUDr. Lenka Příkazská
advokát
IČO 662 47 721
Vodičkova 710/31
Nové Město
110 00 Praha 1

Zástupce

Mgr. Filip Petráš
advokát
IČO 011 73 464
2. května 7134
760 01 Zlín

Č. j. FA/SR/SU/2451/2018 - 19

Praha 5. 1. 2019

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 20. 9. 2018 na návrh Navrhovatele, proti Instituci 1 a Instituci 2, vedeném podle zákona o finančním arbitrovi a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o námitkách Navrhovatele ze dne 27. 11. 2018, č. j. FA/SR/SU/2451/2018 - 15, proti usnesení finančního arbitra ze dne 26. 11. 2018, č. j. FA/SR/SU/2451/2018 - 14, takto:

Námitky navrhovatele, [redacted], doručené finančnímu arbitrovi dne 27. 11. 2018, č. j. FA/SR/SU/2451/2018 - 15, se zamítají a usnesení finančního arbitra ze dne 26. 11. 2018, č. j. FA/SR/SU/2451/2018 - 14, se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

Odůvodnění:

1 Řízení o návrhu

Navrhovatel se domáhá určení, že smluvní ujednání o smluvních pokutách ve smlouvě o úvěru č. [redacted] ze dne 3. 10. 2016 (dále jen „Smlouva o úvěru“) jsou neplatná pro rozpor s § 122 odst. 3 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), určení výše dluhu ze Smlouvy o úvěru, a určení, že Instituce 1 a Instituce 2 neoprávněně zesplatnily dluh ze Smlouvy o úvěru.

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů od obou stran sporu a po jejich pečlivém právním posouzení zjistil, že dne 21. 6. 2018 došlo mezi Institucí 1 v postavení postupitele a Instituce 2 v postavení postupníka k uzavření smlouvy o postoupení pohledávek, na základě které došlo k postoupení pohledávky ze Smlouvy o úvěru za

Navrhovatelem včetně jejího příslušenství a práv s pohledávkou spojených, včetně jejího zajištění (dále jen „Smlouva o postoupení pohledávky“).

Finanční arbitr dále zjistil, že ve věci pohledávky ze Smlouvy o úvěru dne 25. 10. 2018 vydal Městský soud v Brně elektronický platební rozkaz, č. j. EPR 220382/2018 – 13 (dále jen „Elektronický platební rozkaz“), když Navrhovatel dne 22. 11. 2018 podal v zákonné lhůtě proti Elektronickému platebnímu rozkazu odpor, přičemž navazující soudní řízení vede soud pod sp. zn. 52C 182/2018 (dále jen „Soudní řízení“).

Jelikož finanční arbitr zjistil, že došlo k platnému postoupení pohledávky ze Smlouvy o úvěru z Instituce 1 na Instituci 2, a že současně probíhá Soudní řízení, rozhodl usnesením ze dne 26. 11. 2018, č. j. FA/SR/SU/2451/2018 - 14 (dále jen „Usnesení“), o zastavení řízení pro bezdůvodnost podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o finančním arbitrovi v části řízení vedeného proti Instituci 1 a pro nepřipustnost podle § 14 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 9 písm. b) v části řízení vedeného proti Instituci 2.

3 Námítky Navrhovatele proti Usnesení

Navrhovatel namítá, že zastavení řízení v části návrhu Navrhovatele týkající se Instituce 1 nemá oporu v § 14 odst. 1 písm. d) zákona o finančním arbitrovi, když tvrdí, že „*postoupení pohledávky nezakládá bezdůvodnost návrhu*“.

Navrhovatel argumentuje, že postoupením pohledávky ze Smlouvy o úvěru Instituce 1 „*postoupila pouze pohledávku a práva s ní spojená; tím se ale Inkasní Evropská společnost s.r.o. (rozuměj Instituce 2) nestala účastníkem smlouvy o úvěru*“.

Navrhovatel dovozuje, že pokud se v řízení domáhá určení neplatnosti smluvních pokut a určení neplatnosti zesplatnění dluhu ze Smlouvy o úvěru, v návrhu na zahájení řízení před finančním arbitrem správně označil Instituci 1, „*protože ta jediná měla právo učinit tato jednání, nikoliv Inkasní Evropská společnost s.r.o.*“.

4 Vyjádření Instituce 1 k námitkám Navrhovatele

Instituce 1 k námitkám Navrhovatele tvrdí, že „*nejsou řádně odůvodněny, když se nikterak nevypořádávají s absencí pasivní věcné legitimace Instituce 1, postrádají jakýkoliv právní základ a jsou spíše domněnkami navrhovatelky či přesněji jejího zástupce*“.

Instituce 1 souhlasí se závěry finančního arbitra v Usnesení a argumentuje, že „*postoupením pohledávky dochází ke změně subjektů právního vztahu, tj. ke změně osoby na straně věřitele*.“ Instituce 1 přitom odkazuje na ustanovení § 1879 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), a na závěry Nejvyššího soudu České republiky, které dovodil v rozhodnutí ze dne 26. 6. 2012, sp. zn. 32 Cdo 2336/2010.

Instituce 1 dovozuje, „*že právní jednání, kterým byl úvěr sesplatněn, bylo učiněno Institucí 2, na kterou toto oprávnění postoupením pohledávky přešlo*“ a „*[v]ůči Instituci 1 by tedy navrhovatelka neplatnost tohoto právního jednání namítat ani tak nemohla*“.

5 Vyjádření Instituce 2 k námitkám Navrhovatele

Instituce 2 k námitkám Navrhovatele argumentuje, „*že postoupením pohledávky byly postoupené veškeré práva a povinnosti, tedy mimo jiné i pasivní legitimace Instituce 2 jako věřitele ze smlouvy o úvěru, a tudíž pokud má být posuzována platnost této smlouvy, případně jejich jednotlivých částí, povinností plynoucí z případné neplatnosti nese postupitel*“ (zřejmě myšleno Instituce 2 jako postupník – pozn. finančního arbitra), a že „*[z]ahájené soudní řízení vedené pod sp. zn. ■■■, (...) bude samozřejmě zkoumat právní titul vymáhané pohledávky a tudíž i platnost smlouvy a jejích částí*“.

6 Řízení o námitkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy.

V § 16 odst. 1 dává zákon o finančním arbitrovi stranám sporu právo podat proti usnesení finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení usnesení. Včasné podané námitky mají odkladný účinek. Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který usnesení potvrdí nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr ve zbytku podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr posoudil Námitky podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi a přiměřeně podle § 81, 82 a 83 správního řádu jako přípustné.

Finanční arbitr při rozhodování aplikuje rozhodné psané právo, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů, Ústavního soudu nebo Soudního dvora Evropské unie. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, a aby rozhodnutí finančního arbitra soud jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

Jak již finanční arbitr odkázal v Usnesení, podle § 1879 občanského zákoníku platí, že *„[v]ěřitel může celou pohledávku nebo její část postoupit smlouvou jako postupitel i bez souhlasu dlužníka jiné osobě (postupníkovi)“*, přičemž podle § 1880 odst. 1 stejného zákona *„[p]ostoupením pohledávky nabývá postupník také její příslušenství a práva s pohledávkou spojená, včetně jejího zajištění“*.

Podle § 1881 odst. 1 *„[p]ostoupit lze pohledávku, kterou lze zcizit, pokud to ujednání dlužníka a věřitele nevylučuje“*. Finanční arbitr z předložených podkladů nezjistil, že by si Navrhovatel a InSTITUTE ujednali vyloučení možnosti postoupení pohledávky ze Smlouvy o úvěru.

Podle § 1882 odst. 1 občanského zákoníku dále platí, že *„[d]okud postupitel dlužníka nevyrozumí, nebo dokud postupník postoupení pohledávky dlužníku neprokáže, může se dlužník své povinnosti zprostit tím, že splní postupiteli, nebo se s ním jinak vyrovná“*.

Podle § 1884 odst. 1 občanského zákoníku platí i to, že *„[d]lužníku zůstávají i po postoupení zachovány námitky proti pohledávce, které měl v době postoupení. Své vzájemné pohledávky vůči postupiteli může dlužník namítat i vůči postupníkovi, i když v době postoupení ještě nebyly splatné; musí však své pohledávky postupníkovi oznámit bez zbytečného odkladu poté, co se o postoupení dozvěděl“*.

InSTITUTE 2 finančnímu arbitrovi předložila Smlouvu o postoupení pohledávek, na základě které došlo ke změně v osobě věřitele, když si InSTITUTE 1 a InSTITUTE 2 v jejím článku I.1. ve spojení s článkem I.2. sjednaly, že *„[p]ostupitel na základě této smlouvy postupuje postupníkovi pohledávky s veškerým příslušenstvím za dlužníkem (rozuměj Navrhovatelem)“*, *„vstupuje do všech práv a povinností, které jsou s pohledávkami spojené“* a *„nabývá (...) také příslušenství, práva s pohledávkami spojená, včetně jejich zajištění“*.

Finanční arbitr nezjistil, že by citované ujednání Smlouvy o postoupení pohledávek neodpovídalo ustanovením o postoupení pohledávky obsaženým v občanském zákoníku.

Finanční arbitr z předložených podkladů zjistil, že Instituce 1 oznámila Navrhovateli postoupení pohledávky ze Smlouvy o úvěru na Instituci 2 dopisem ze dne 2. 7. 2018, když tento dopis přiložil k návrhu na zahájení řízení Navrhovatel. Instituce 1 tak Navrhovatele vyrozuměla ve smyslu § 1882 odst. 1 občanského zákoníku o postoupení pohledávky ze Smlouvy o úvěru a Navrhovatel měl vědomost o skutečnosti, že Instituce 2 vstoupila do práv a povinností věřitele závazkového vztahu ze Smlouvy o úvěru.

Finanční arbitr odkazuje i na závěry Nejvyššího soudu České republiky, který v rozhodnutí ze dne 26. 6. 2012, sp. zn. 32 Cdo 2336/2010, dovodil, že „[p]ro úplnost považuje dovolací soud za vhodné uvést, že smlouvou o postoupení pohledávky uzavřenou podle ustanovení § 524 odst. 1 obč. zák. dochází jen ke změně v osobě věřitele, která se nedotýká práv a povinností dlužníka ze závazkového vztahu. Podle odstavce 2 citovaného ustanovení postoupením přechází na postupníka pohledávka s příslušenstvím a veškerými právy s ní spojenými, a to v tom stavu, v jakém se nacházela v době postoupení (tj. v okamžiku účinnosti smlouvy o postoupení). Doba a místo plnění, splátky i sjednaná ztráta výhody splátek zůstávají beze změny (...)“, když dále „[z] uvedeného vyplývá, že s postoupenou pohledávkou přešla na postupníka i všechna práva s ní spojená, tedy nejen právo požadovat zaplacení celé pohledávky pro nesplnění některé splátky, ale i právo inkasovat splatné splátky jistiny a splatné úroky. Postoupení pohledávky tak, bez ohledu na dobu nabytí účinnosti postupní smlouvy, nemohlo samo o sobě způsobit prodlení dlužníka a ani nemohlo být příčinou škody následně vzniklé dlužníku“. I když Nejvyšší soud České republiky v citovaném rozhodnutí danou otázku posuzoval z pohledu právní úpravy platné před nabytím účinnosti občanského zákoníku, lze uvedené závěry vztáhnout i na úpravu podle občanského zákoníku, jelikož podle důvodové zprávy k § 1879 až 1887 občanského zákoníku „[n]ová úprava sleduje zúžení dosavadních zákazů postoupení pohledávky, upřesňuje podmínky a rozsah ručení postupitele za postoupenou pohledávkou a výslovně upravuje možnost tzv. globálních cesí (rozuměj postoupení souboru pohledávek – pozn. finančního arbitra)“.

S ohledem na výše uvedené tak finanční arbitr nemůže dovodit jinak, než že Instituce 2 vstoupila do všech práv a povinností věřitele plynoucích ze závazkového vztahu ze Smlouvy o úvěru a veškeré námitky, které Navrhovatel uplatnil v souvislosti se svým dluhem ze Smlouvy o úvěru, může Navrhovatel uplatnit pouze ve vztahu k Instituci 2.

Pokud jde o námitku Navrhovatele, že „určení neplatnosti smluvních pokut a neplatnosti zesplatnění“ se může domáhat vůči Instituci 1, protože smluvní pokuta netvoří příslušenství pohledávky, pak právě důsledkem její akcesorické povahy (rozuměj vzniká ve vazbě na hlavní závazek – v tomto případě závazek ze Smlouvy o úvěru) je to, že právo na smluvní pokutu přechází spolu s postoupenou pohledávkou na postupníka (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 29 Cdo 1822/2007).

Obdobně jako finanční arbitr dovodil i Nejvyšší soud České republiky v rozhodnutí ze dne 31. 3. 2009, sp. zn. 33 Cdo 2894/2008, že „[p]ostoupením pohledávky osobou vykonávající komunikační činnost na žalobkyni (§ 524 obč. zák.) se na podstatě a charakteru sporu ničeho nezměnilo. Na žalobkyni (postupníka) s právem na plnění (včetně příslušenství pohledávky a veškerých práv s ní spojenými) přešly též povinnosti, jež má věřitel vůči dlužníkovi (např. poskytnout dlužníkovi potřebnou součinnost ke splnění dluhu, přijmout řádně nabídnuté plnění apod.). Rozsah a obsah povinností dlužníka je stejný a nemění se nic ani na běhu promlčecí doby“.

V Soudním řízení bude obecný soud při rozhodování o přiznání plnění Instituci 2 ze Smlouvy o úvěru posuzovat i platnost závazku z této smlouvy, a tedy bude muset posoudit, zda smluvní strany sjednaly Smlouvu o úvěru, jakož i její ujednání o smluvních pokutách, platně,

příčemž dále musí posoudit i to, jaká je výše dluhu z této smlouvy, a zda byly splněny podmínky k jeho zesplatnění.

Protože tedy došlo k platnému postoupení pohledávky ze Smlouvy o úvěru z Instituce 1 na Instituci 2, je návrh na zahájení řízení z důvodu absence pasivní legitimace Instituce 1 podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o finančním arbitrovi vůči Instituci 1 bezdůvodný.

7 K výroku rozhodnutí o námitkách

Navrhovatel v řízení o námitkách nepředložil žádné nové podklady a jeho argumentace nemá oporu v platné a účinné právní úpravě, protože postoupením pohledávky ze Smlouvy o úvěru Instituce 2 vstoupila v souladu s ustanoveními občanského zákoníku upravujícími postoupení pohledávky do postavení věřitele z uvedené úvěrové smlouvy, finanční arbitr nezjistil, že by ve věci rozhodl věcně nesprávně, ani že by Usnesení a řízení, které mu předcházelo, bylo v rozporu s právními předpisy. Finanční arbitr proto námitky Navrhovatele zamítl a Usnesení potvrdil.

Na základě výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 76 odst. 3 věty druhé správního řádu nabývá usnesení právní moci, bylo-li oznámeno a nelze-li proti němu podat odvolání.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se

Navrhovatel – do vlastních rukou zástupce na adresu ■

Instituce 1 – datová schránka zástupce 6f3gii7

Instituce 2 – datová schránka zástupce yg3mpmn

